

noviny precheza

srpen 2021 | číslo 4 | www.precheza.cz

Hospodaření PRECHEZA a. s. v polovině roku 2021 s pozitivním výhledem

Foto: archiv PRECHEZA

PRECHEZA má za sebou první polovinu roku 2021. Přestože v meziročním srovnání je u některých finančních ukazatelů patrné zhoršení, v absolutních úrovních se i letos daří udržovat velmi dobrou výkonnost. Klíčové pro vývoj hospodaření bylo, že se počátkem roku zastavil pokles cen titanové běloby a od druhého čtvrtletí se dokonce daří ceny zvyšovat. To je umožněno vysokou poptávkou po titanové bělobě, která letos vzrostla v důsledku oživení spotřeby a omezení dovozů zboží z Asie.

Konkrétně ve srovnání s prvním pololetím roku 2020 letos poklesly tržby o 3 %. Snížení bylo způsobeno zejména cenovými vlivy – ceny titanové běloby se meziročně snížily o 9 %, z toho cca 5 % bylo způsobeno silnějším kurzem koruny. Naopak objem prodeje v tunách se meziročně podařilo navýšit o 5 % u titanové běloby a o 16 % u železitých červení. Na tomto místě je vhodné zmínit, že letošní pololetní prodej titanové běloby v tunách byl v historii společnosti rekordní.

Nepříznivě na hospodaření letošního roku rovněž dopadla zdražování surovin a energií. Problémy působily zejména výpadky v dodávkách síry, díky kterým jsme museli částečně omezovat výrobu kyseliny sírové. Naštěstí se zatím daří surovinové a logistické problémy zvládat bez negativních dopadů do plynulosti výroby našich hlavních výrobních provozů. Výroba titanové běloby běžela po celé pololetí na plnou kapacitu, na provezech železitých pigmentů a Monosalu proběhla v dubnu standardní týdenní provozní odstávka.

Díky zvýšenému úsilí zaměstnanců a přijatým opatřením ani pandemie Covid-19 nezpůsobila ve výrobě nebo prodeji závažnější omezení. Druhé pololetí letošního roku bude ovlivněno zejména celopodnikovou provozní odstávkou, která bude probíhat na přelomu září a října a bude trvat měsíc. Během odstávky je naplánovaný poměrně velký rozsah investičních i údržbářských akcí. Jejich úspěšné zvládnutí v dnešní době nedostatku materiálů a problematické dostupnosti služeb rozhodně nelze považovat za samozřejmost

a bude vyžadovat zvýšené úsilí všech zainteresovaných stran. Ani obchodníky nečeká jednoduchý podzim, obslužení zákazníků v období nízkých výrobních zásob bude určitě výzvou, se kterou se budou muset vypořádat. Závěrem si dovoluji konstatovat, že i přes uvedené negativní vlivy dosahuje Precheza i letos nadprůměrných výsledků a její finanční situace je zcela stabilizovaná. Rád bych touto cestou poděkoval všem zaměstnancům za úsilí a popřál jim klidnou dovolenou.

Oldřich Konečný, ekonomický ředitel

Milé kolegyně, milí kolegové, v této dovolenkové době se k vám dostává další vydání novin PRECHEZA. Toto číslo vznikalo za předávání šéfredaktorské taktovky z rukou Jitky Koppové na mě. Výsledkem Jitčiny několikaleté práce je firemní časopis na vysoké úrovni, který přináší spoustu novinek a informací ze života firmy i jejích zaměstnanců. Zároveň reprezentuje PRECHEZU jako podnik s profesionálním přístupem ke sdílení informací. Jitka vytvořila dobře fungující redakční tým a další zázemí pro vydávání firemních novin, což mi maximálně pomáhá pokračovat v této činnosti. Jitko, skvělá práce! Letní číslo nabízí aktuální témata, a také pokračuje pravidelnými rubrikami a „seriály“. Tady se nám nepodařilo navázat pouze dalším článkem o dlouholetých zážitcích zaměstnanců odcházejících do důchodu. Blance a Markovi totiž „došli důchodci“. Namísto toho však hned vyrukovali s dalším skvělým námětem o „koloběhu vody“ v PRECHEZE i s rybářským kvízem.

I ostatní přispěvatelé, někteří z odpočinkových dovolených, někteří z mateřských dovolených, naplnili toto vydání obsahem, který vám dnes předkládáme. Děkuji i vám, milí redakční kolegové za angažovanost a ochotu podílet se na tomto díle. Vám, milí čtenáři, přeji krásný zbytek léta a sama pro sebe bych si moc přála, aby se vám noviny PRECHEZA stále líbily a byly pro vás nejen zdrojem zpráv, ale i zábavou.

Alena Okáčová

Anketa

I v tomto vydání pokračujeme v naší anketě s otázkami.

Jaké výzvy čekají vaše oddělení v roce 2021?

Za co jste v současné době ve svém životě vděční?

Tentokrát odpovídají vedoucí pracovníci ekonomického úseku.

Pavel Suchý
vedoucí Informatiky

Letošní rok je pro útvar Informatika co do rozsáhlejších projektů snad nejbohatší, jaký jsem kdy v Precheze zatím zažil. Od května všichni telefonujeme přes novou telefonní ústřednu, aktuálně dokončujeme přechod na nový docházkový systém, takže si budeme muset společně se všemi uživateli původního WATTu zvyknout na nové prostředí produktu nazvaného INFOS, po prázdninách bychom měli přejít do úplně nového prostředí našeho intranetového portálu SharePoint, během nejbližší doby začneme připravovat přechod personálního systému z prostředí SAP do nového prostředí programu TARGET a zahájíme první přípravné práce pro přechod na nový SAP. Z původní verze R3 na novou S/4HANA. Snad jde ale i toto všechno brát jen jako takovou „lehčí rozcvičku“ před

příštím rokem, kdy nás bude čekat hlavní část implementace nového SAPu.

Jsem moc rád, že dosavadní vlny COVIDu přečkali všichni mí blízcí doma i v práci bez vážnějších zdravotních problémů. A také mě velmi těší, že tato zdravotně i ekonomicky extrémně náročná doba nijak dramaticky nezasáhla chod Prechezy. Být zdravý je pěkné, být zdravý, a ještě k tomu zaměstnaný je ale přece jen o dost lepší.

Ivana Fritzová
vedoucí Účetnictví

Velkou výzvou bude přechod na SAP 4 HANA, kdy budeme mít příležitost výrazně zlepšit a zmodernizovat fungování systému. Doufám, že se nám podaří implementovat nový SAP tak, abychom mohli v maximálně možné míře převést účetnictví do elektronické podoby a zbavit se zbytečného papírování, razítkování a archivace.

Ve svém životě jsem vděčná za fungující rodinu a v současné době asi jako všichni, že můžeme opět cestovat a setkávat se s přáteli. Snad to tak všechno zůstane i nadále.

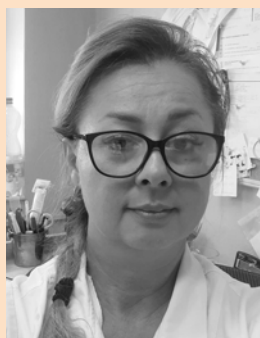
Foto: archiv PRECHEZA

Ivana Školoudová
vedoucí Mzdové účtárny

Největší výzvou z pohledu mzdové účtárny pro 2. pololetí 2021 bude implementace nového informačního systému Target pro zpracování mezd a personalistiky, který nahradí stávající IS SAP/HR. Dále nás čeká přechod na nové prostředí v docházkovém systému.

Jsem vděčná za každý nový den, za zdraví, za svou rodinu a za svou práci.

Marie Hlaváčová
vedoucí Jídelny

Pro náš pracovní tým je slovo „výzva“ každodenním chlebem. Začíná to tvorbou jídelníčku, aby strážníkům chutnalo, aby se nám povedlo všechno, co je součástí naší práce a největší výzvou je kvalitní personál, který naší práci bere opravdu zodpovědně a záleží mu na koncovém zákazníkovi.

V současné době je asi každý z nás vděčný hlavně za to, že je zdravý a že má kolem sebe rodinu a přátele.

Alena Kužilková
vedoucí Controllingu

V souvislosti s personálními změnami, které v roce 2021 na oddělení proběhly, zajistit plynulý chod všech činností controllingu.

Za co jsem vděčná vystihuje citát Jana Třísky „Můj život možná nemá všechno, jak si představujete, ale já jsem vděčný za všechno, co mám. Díky tomu mi připadá, že můj život má všechno, co potřebuji.“

Výrobní úsek

Energie v PRECHEZA: Pára

Chemické procesy obecně spotřebovávají poměrně velké množství energie. V Precheze jsou využívány zejména tyto zdroje energie: elektřina, zemní plyn, pára. Ve výrobních procesech se sice dále využívají další energetické produkty, jako například tlakový vzduch či voda, kompresní či čerpací práce je ale konána s využitím elektřiny... Spotřeby jednotlivých komodit je zvykem udávat v různých jednotkách (pro elektřinu jsou to typicky kWh či MWh, pro teplo v páře GJ, pro zemní plyn kubické metry), pokud ale zvolíme např. GJ jako vztažnou jednotku (z ryze praktických důvodů), lze rozložení spotřeby energie v Precheze vykreslit v grafu následovně (data 2020):

Z „koláče“ je patrné, že nejvíce energie získáváme ze zemního plynu a páry, naopak nejméně z elektřiny... Z uvedených komodit jsme v Precheze schopni zajistit výrobu páry a elektřiny zpracováním odpadního tepla z výroby kyseliny sírové (PKS). Energie, které nejsme schopni vyrobit, musíme nakoupit. Nákup energií probíhá standardně, tedy na základě výběrového řízení pořádaného Energetickou komisí AGROFERT ve spolupráci s útvarem Centrálního nákupu AGROFERT. Trh s energiemi je otevřený, dodávky může zajišťovat v podstatě kterýkoli

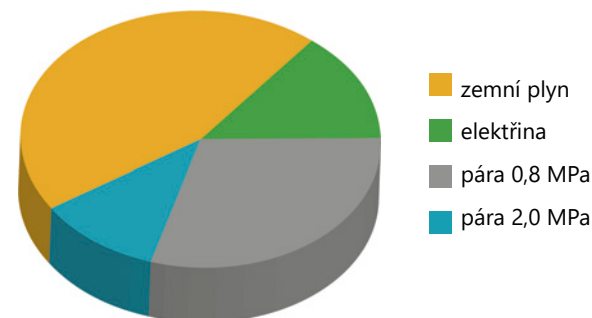
PRECHEZA a.s. je provozována v nepřetržitém režimu (24/7/365/3), máme tedy docela stabilní odběr elektřiny a zemního plynu.

Pára je využívána na dvou tlakových úrovních 0,8 MPa a 2,0 MPa – a protože pro každou tlakovou úroveň jsou jiné možnosti na straně zdrojů, jsou spotřeby na obou tlakových úrovních vyhodnocovány samostatně. Množství odpadního tepla z výroby PKS je přímo úměrné množství vyrobené kyseliny. Aby bylo možné potenciál v teple rozumně využít, má pára na výstupu z PKS vyšší tlak (3,95 MPa) i teplotu – a na po-

určité možnosti regulace, kdy kritériem je minimalizace nákupu páry. Protože tato problematika je docela zajímavá, rozebereme si ji podrobněji.

Naše turbína „Bobina“ není nijak velká, ale má hned dva protitlaké odběry. Na prvním odběru odebíráme páru na tlakové úrovni 2,0 MPa. Průtok páry 2,0 MPa z turbíny není regulován, je pouze nastaven podle konfigurace naší spotřeby. Ze sírovky si zajišťujeme celou potřebu páry 2,0 MPa; parovod 2,0 MPa do teplárny je de facto trvale ve studené záloze, aktuálně teplárna s ohledem na probíhající rekonstrukce není schopna páru 2,0 MPa dodávat. V historii ale byla i období – a někdy docela dlouhá – kdy bychom se bez dodávek „dvacítkové“ páry z teplárny zkrátka neobešli.

Po odebrání části páry na 1. odběru rámcově 3/4 objemu pokračuje v turbíně v redukci, a to do 2. odběru a do kondenzace. Na 2. odběru – kde je pára s parametry 0,8 MPa – probíhá regulace, kdy kritériem je vybalancování „vstup-výstup“ páry v systému 0,8 MPa. Aby byla zajištěna bilance páry 0,8 MPa a zejména stabilita jejich parametrů, je parní systém „osmičkové“ páry trvale propojen se soustavou teplárny – můžeme tedy v jednom okamžiku odebírat poměrně velký objem a vzápětí „přefukovat“ přebytky. Přestože celkově musíme část páry dokupovat, s ohledem na požadavky spotřebičů mohou nastávat okamžiky (a děje se tak), kdy je v systému páry přebytek a musíme se jí zbavit. Patří se dodat, že pára na úrovni 0,8 MPa je spotřebována napříč celým výrobním procesem v šaržovitých, nezřídka paralelně pracujících zařízeních zejména pro ohřevy, velkými spotřebiči jsou ale i krystalizátory. Zároveň se pára 0,8 MPa používá

Ilustrace: archiv PRECHEZA

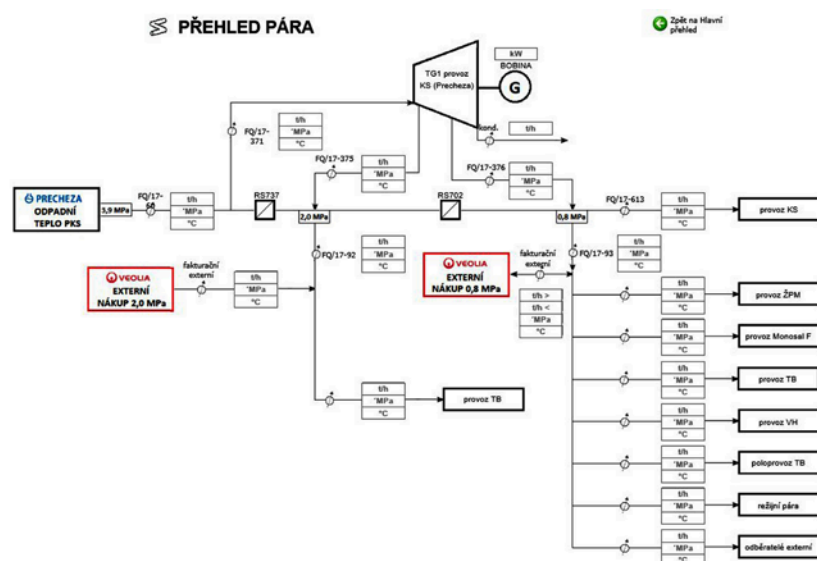
pro vytápění a ohřev vody, pokud nestačí odpadní teplo z výroby.

A jak je celý systém řízen, resp. jak to celé funguje? Máme nastavenou výrobu kyseliny sírové, tomu odpovídá celkem stabilní úroveň výroby páry. Dále dlouhodobě provozujeme ve stabilní konfiguraci spotřebiče páry 2,0 MPa, tomu odpovídá poměrně stabilní spotřeba této páry. A teď to přijde: pokud je v soustavě nedostatek páry 0,8 MPa a není nastaven minimální průtok do kondenzace, regulační armatura do kondenzace se zavírá, dokud nenarazí na doraz odpovídající technologickému minimu průtoku (kvůli chlazení koncové části turbíny), další potřeba musí být vykryta nákupem páry z teplárny. Pokud je v systému aktuální spotřeba omezena a 0,8 MPa páry je tak přebytek a není nastaven maximální průtok do kondenzace, regulační armatura průtoku do kondenzace se otevírá, dokud se neotevře tak, že průtok do kondenzace nabude technologického maxima. Přestože na technologických dorezech je zařízení občas provozováno, při běžném provozu je průměrně hltlost kondenzačního stupně využívána zhruba z poloviny. Celý regulační pro-

ces je s ohledem na mohutnost soustrojí poměrně pomalý. Pro úplnost je nutné doplnit, že popsaná regulace probíhá na základě vyhodnocení tlakových rozdílů, což do systému vnáší další setrvačnost. Je to ale také důvod, proč regulace nefunguje úplně správně, pokud by se z jakéhokoli důvodu parametry páry z teplárny lišily od standardu. Problémem je zejména vyšší tlak, kdy nás teplárna prostě „přefoukne“. Parametry jsou trvale sledovány s využitím systému monitoringu energií (Power Monitoring Expert – PME) na velině EN a dispečerském pracovišti, v případě odchylek systém operátory vhodnou formou upozorní (např. podsvícením údaje jinou barvou). Pracovníci na dispečerských pracovištích také mohou v systému PME sledovat celkovou okamžitou bilanci v parní soustavě v podniku a reagovat na provozní anomálie.

Závěrem je zapotřebí uvést, že energetické systémy jsou do značné míry provázány (dneska byla načrtnuta vazba pára – vyrobená elektřina), součástí zajištění energií je i problematika distribuce. Ta je natolik široká, že jí budou věnovány další články v některých z příštích čísel.

Ludvík Prašil

z obchodníků, který je schopen dodat energii v požadovaném množství při současném dodržení zadaných podmínek, odrážejících energetické potřeby naší továrny. Specifické jsou dodávky tepla, kde trh tak úplně otevřený být nemůže – s teplárnou na druhé straně řeky nás spojují hned dva parovody.

žadované parametry je za normálního provozu redukována pomocí protitlaké kondenzační odběrové turbíny „Bobina“, kdy při redukci nejen získáváme páru na tlakových úrovních spotřebičů – tedy 2,0 MPa a 0,8 MPa – ale vyrábíme i část spotřebovávané elektřiny. Kondenzační stupeň turbíny přitom nabízí

Tlakový vzduch pro železité pigmenty z nového kompresoru

Tlakový vzduch je pro provozy v Precheze důležité médium stejně jako např. energie, vodní pára nebo voda a výroba se bez něj neobejde. V technologii slouží zejména k ovládání různých armatur a pohonů, regeneraci filtračních plachetek, balení a pneumatické dopravě produktů a množství dalších aplikací.

Většina takto používaného vzduchu je ve kvalitě pro měření a regulaci – MaR splňujícího parametry na nízkou vlhkost, čistotu a požadovaný tlak. Ke splnění těchto požadavků je důležité disponovat kromě dostatečně výkonného kompresoru i přídatným zařízením, jako je absorpční sušička s vymrazovacím zařízením – vlhkost je z tlakového vzduchu za kompresorem efektivně odstraněna v zařízení obsahujícím sušící médium, nejčastěji silika gel s teplotou rosného bodu nižší než -40°C. Z hlediska dostatečné kapacity zásobování a hospodárnosti provozování kompresoru je nezbytné mít vhodně dimenzované a těsné potrubní rozvody vzduchu a vhodně umístěné vzdušníky.

Na provoz železité pigmenty bylo zásobování tlakovým vzduchem řešeno

z několika zdrojů, které byly do určité míry zastupitelné. Balení produktu a uzel promývání kalolisu Envites byly zásobovány dvěma menšími kompresory Atlas Copco. Do ostatních částí výroby včetně K-systému byl vzduch přiveden ze dvojice kompresorů ze „sírovky“ primárně určených k pokrytí potřeb provozu Kyseliny. Po uvedení nové mikronizační linky ŽP do provozu však výrazně narostla spotřeba vzduchu. Kapacita centrálního rozvodu na červených, stejně tak na maximum využitý výkon zdrojů vzduchu na PKS již nemohly optimálně pokrýt potřeby nového zařízení. Tyto skutečnosti vedly k rozhodnutí nahradit jeden z menších kompresorů novým výkonným zařízením a spolu s novým potrubním rozvodem zajistit dostatečnou kapacitu a soběstačnost celého provozu.

Na jaře letošního roku začaly po předchozí přípravě projektové dokumentace práce na budování nového výkonného kompresoru. Jako nevhodnější byl vytipován Atlas Copco (AC) GA 110. Realizace byla svěřena ostravské firmě Temo a místnímu Cemel servisu na základě výběrového řízení a probíhala za plného provozu. Pro umístění nových zařízení byly vybrány prostory stávající kompresorovny u výroby Monosalu F. Místnost byla kompletně přebudována. To si vyžádalo přesunutí dvojice stávajících kompresorů AC GA55. Jelikož toto zařízení je trvale v provozu při přepravě monohydrátu na mlýnici Monosalu30, museli jsme vyřešit jeho náhradu. K tomu nám velmi dobře posloužila nedávno vybudovaná propojka vzduchu z kompresorů na výrobně Monosalu F. Součástí akce byly i nová sušička vzdu-

Foto: archiv PRECHEZA

chu s vymrazovacím zařízením, nový vzdušník a páteřní potrubní rozvody po celé hale ŽP. V případě poruchy nového kompresoru bude aktivováno automatické propojení na kompresory na sírovce.

Nájezd nového kompresoru a napojení na náš potrubní rozvod proběhl v po-

lovině května a zařízení je od té doby ve zkušebním provozu. Staré méně výkonné kompresory na provoz byly odstaveny, stejně tak přívod vzduchu z provozu kyseliny. Chtěl bych touto cestou poděkovat všem, kteří se na realizaci a uvedení do provozu této investiční akce podíleli.

Tomáš Příkopa

Komerční úsek

Jak se obchoduje v době (po)COVIDové?

Máme za sebou rok a půl od vypuknutí globální pandemie COVID19, kdy vývoj situace v různých údobích s sebou nesl odlišná opatření, kterým jsme se museli všichni přizpůsobovat, reagovat na ně a hlavně dál v nich žít a pracovat. Činnost Obchodního úseku vždy byla, je a bude postavena na osobním přístupu a četných kontaktech, proto změna systému práce, i pro bezproblémový chod celé společnosti, byla zásadní.

**Změny v komunikaci
musely přijít rychle**

Jeden příklad za všechny. Zcela poslední jednání (pozn. bez všech těch tehdy neexistujících nástrojů jako je 3R, trasování, karantén, izolací) proběhlo paradoxně se severoitalským zákazníkem, a to pouhé tři dny před oficiálním propuknutím epidemie v Evropě, s epicentrem v Itálii a tíživé situaci v Bergamu. Pro nás to znamenalo (tehdy tolik diskutovaných) 14 dní „mírných“ obav za doprovodu nepovzbudivých zpráv z médií. Vše tehdy našťastí dopadlo dobře, ale nenadále jsme museli zcela zastavit osobní kontakty. A na dlouhou dobu přišel na řadu online prostor, strohý, neosobní, bez jakékoliv možnosti socializace se značným dopadem do kvality obchodního vztahu. Nicméně jsme v tom všichni stejně a jiné možnosti zatím moc reálné nejsou.

**Výstavy a konference
se zrušením či odkladem**

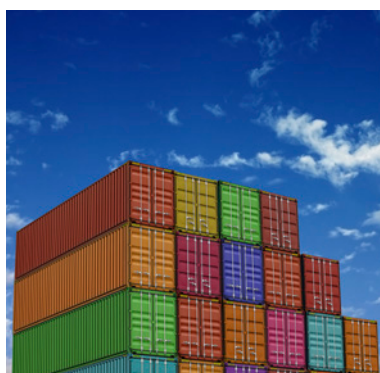
Realizace výstav byla vždy dobrou příležitostí pro podporu prodeje, zejména nových či inovovaných výrobků. Ne-

možnost realizací výstav i servisních návštěv potenciálních zákazníků silně zkomplikovala zavádění na trh, zejména nově vyvinutých UV absorbérů pro kosmetiku a rovněž mikronizovaných červení pro speciální aplikace. Odborné konference se rovněž realizují pouze online, získávání informací je tak čistě pasivní, bez možnosti osobní diskuse a důležitých kontaktů.

**Zpožděná doprava, komplikovaný
nákup surovin a obalů, ochranné
pomůcky a testy na COVID-19**

Dopady krize na dodavatelsko-odběratelský systém na sebe nenechaly dlouho čekat. Ovlivněna byla nejprve tranzitní kamionová a později i námořní doprava. Množství přepravovaného zboží značně narostlo, nedostatek řidičů a také kontejnerů snížil dostupnost jednotlivých druhů přeprav a ceny se neúnosně zvýšily. Například ceny dopravy u kontejnerových dodávek našich produktů do Ameriky a Asie narostly až čtyřnásobně. Rovněž nákup dodávek barevných pigmentů z Číny, které doplňují náš sortiment železitých pigmentů, se neobešel bez zpoždění

způsobeného nízkým počtem kontejnerů pro čínský export. Projednání této problematiky s dodavateli a zákazníky bez osobního styku, jen prostřednictvím tele a videokonferencí je velmi nepraktické a složité. Největším problémem (po)COVIDové doby je však dostupnost a vysoké ceny materiálů a surovin pro naši výrobu. Jejich zajištění je v současné době tím

nejdůležitějším úkolem komerčního úseku. Klíčovou položkou je kapalná síra, jež je hůře dostupná vlivem

Foto: Shutterstock

útlumu petrochemického průmyslu. U obalových materiálů se zásadním způsobem prodloužily dodací lhůty a zvýšily se ceny PE granulátů a papíru nutných pro jejich výrobu. Došlo i k prudkému nárůstu ceny dřeva, což se odráží v nákladech na pořízení dřevěných palet.

Nezanedbatelnou a pro chod naší společnosti v této době velmi důležitou činností byl a stále je nákup ochranných pomůcek, dezinfekce a testů,

které si pandemická opatření vyžádala. Zaslouhou včasné reakce byly vždy v maximální míře zajištěna potřebná množství těchto položek tak, že nebylo nutno přikročit k opatřením omezujícím provoz jednotlivých pracovišť. Již dnes je zřejmé, že tato krize zanechává nesmazatelnou stopu, nejen v chodu a hospodaření naší společnosti, ale samozřejmě globálně v měřítku novodobých dějin.

Marian Bartoš, Jan Příkryl

Zelená je tráva, asfalt to je hra...

Barevné asfaltové plochy jsou stále častěji viditelné při budování městské i silniční infrastruktury. Fenomén probarveného asfaltu se tak postupně přesouvá ze zemí západní Evropy i k nám. Železité pigmenty FEPREN se dodávají do těchto aplikací více než 20 let, a spotřeba pigmentů zde tak roste, stejně tak zaužívané technologie výroby barevného asfaltu se mění.

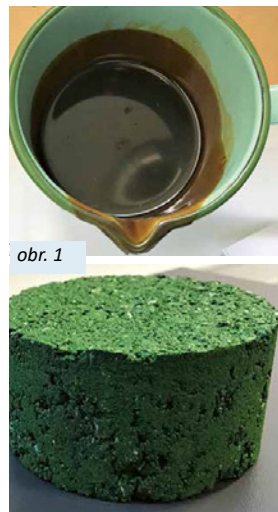
Základní pojivovou složku konstrukčních asfaltových betonů tvoří černý syntetický asfalt (živice, bitumen), jež se pro využití v silničním stavebnictví získává především frakční destilací z ropy. Z tohoto pojiva lze v případě požadavku na obarvení realizovat pouze tmavé odstíny a výhradně jsou používány červené anorganické pigmenty (ve výsledku jsou na pozadí černé spíše červenohnědé).

Tlak architektů a projektantů na dosažení širší barevnosti škály a zesvětlení finálních odstínů vyústil v masivnější používání speciálně extrahovaných syntetických pojiv, jež umožňují použití i ostatních pestrých anorganických pigmentů. Dnes se běžně realizují povrchy oranžové, zelené, modré či dokonce odstíny světle žluté či bílé, to s použitím

kombinace anorganických železitých pigmentů i titanové běloby. Tato lehce barvitelná asfaltová pojiva se vyrábějí extrakcí bezbarvé složky vhodným rozpouštědlem ze surového asfaltu, tzn. rovněž ze zbytku po destilaci ropy. Jako extrakční kapalina se zde používá sirouhlík nebo zkapalněné plyny (nejčastěji CO₂, propan, butan eventuelně i další). Cena těchto extrahovaných pojiv (viz obr. 1), v závislosti na jejich kvalitě, je 5–7krát dražší než těch běžných černých asfaltů, ale na druhou stranu jsou dávky pigmentů potřebné pro ekvivalentní probarvení takřka desetinné.

Zelená cyklostezka nebo třeba hřiště
Reálným příkladem použití barevného asfaltu s barvitelným pojivem je úsek cyklostezky ve slovenském Bardějově realizovaný firmou STRABAG. Jed-

ná se o úsek o délce 818 m a šířce 3,5 m, který je probarven zeleným pigmentem FEPREN G820 (obr. 2). Pigment se zde dával v množství 1,5 % z hmotnosti asfaltové směsi, jako náhrada části frakce kameniva 0–2 mm. Záměrně byla použita světlá vápencová kameniva pro lepší vyniknutí barvy. Asfaltová směs byla vyrobena přímo v obalovně, kde byla v předstihu pročištěna míchačkou i příslušenství od zbytků asfaltu černého, to opakovaným mícháním směsi kameniva. Speciální asfalt se pak dával přímo z mobilní cisterny.

obr. 1

obr. 2

si vyžádala velmi náročnou přípravu v procesu návrhu, ověřování, výroby a zpracování. Ale výsledek stojí za to. **Drážďanský městský park Großer Garten**

Park Velká zahrada se nachází jihovýchodně od historického centra sas-

kého hlavního města a rozkládá se na ploše cca 1,5 ha. Zvláštní kouzlo barokní zahrady kombinované s anglickou parkovou úpravou doplňují barevné jednotné chodníky, z pohledu pigmentářského jde asi o jednu z nejzajímavějších aplikací barevného asfaltu vůbec. I když jde o světlé odstíny, jedná se stále o chodníky asfaltové, ale probarvené pomocí titanové běloby. Cílem tamních památkářů bylo, aby odstín odpovídal jednak písčivým stávkám ve Velké zahradě (obr. 3, 4) a současně byla snaha simulovat tzv. mlatové cesty, které tam byly původně (pozn. autora: mlat je historická skladba svrchní vrstvy komunikace, tvořená bez pojiva pouze hutněním dvou nebo tří vrstev z přírodního anebo umělého kameniva a hlinitopísčité půdy).

Pojivem zde byly bezbarvé přírodní pryskyřice tzv. „clear bitumen“, jež jsou svými mechanickými vlastnostmi velmi podobné syntetickým asfaltům.

Jan Příkryl

obr. 2

obr. 3

obr. 4

obr. 1 Detail barvy pojiva a válcového zkušebního tělesa zdroj: TPA Spoločnosť pre zabezpečenie kvality a inovácie s. r. o.
obr. 2 Pokládka barevné obalované směsi zdroj: STRABAG s. r. o.

obr. 3 Světlý písčivý odstín asfaltového chodníku zdroj: Ústav pozemních komunikací, FAST VUT v Brně
obr. 4 Detail asfaltového povrchu zdroj: Ústav pozemních komunikací, FAST VUT v Brně

Personalistika

Audit stavebních výrobků

Dne 22. června 2021 se na provozech Železité pigmenty a monohydrát a Titanová běloba uskutečnil audit systému výroby stanovených stavebních výrobků. Audit provedl Výzkumný ústav pozemních staveb (VÚPS), Oznámený subjekt č. 1516. Výstupem auditu bylo konstatování shody s požadavky CPR (Construction Products Regulation, Nařízení Evropského parlamentu a Rady /EU/ č. 305/2011), certifikát 1516-CPR-20-0379 zůstává v platnosti i pro další období.

Pavel Mollin

1. Ing. Bohumil Hýža, Ing. Tomáš Příkopa, auditorka Ing. Jindřiška Minaříková, Ing. Adéla Havelková
2. Ing. Tomáš Příkopa, Ing. Bohumil Hýža, auditorka Ing. Jindřiška Minaříková
3. Ing. Michal Ondráček, Ph.D., auditorka Ing. Jindřiška Minaříková

Jubileum životní

ČERVENEC

60 LET **Grajcarová Lenka**
laborantka**Jurajda Vítězslav**
elektrikář

ODCHOD DO DŮCHODU

Trachtulec Oto
mistr TB**Štěpničková Alice**,
výzkumný pracovník

SRPEN

50 LET **Dudová Martina**
tech. pracovník laboratoří

v zaměstnání

ČERVENEC

20 LET **Eliáš Petr**
chemický technolog**Štrajt Miroslav**
chemický technolog**Blažek Zdeněk**
balič25 LET **Lakomý Rudolf**
provozní zámečnick40 LET **Hruška Ladislav**
mechanik MaR**Gallasová Milada**
referent TÚ**Bílek Lubomír**
provozní zámečnick45 LET **Trachtulec Oto**
mistr TB-I. odd.

SRPEN

20 LET **Bouchalík Pavel**
chemický technolog**Čevela Martin**
vedoucí provozu TB25 LET **Zvěřina Roman**
provozní zámečnick**Fröhlich Martin**
strojník-úpravář vod35 LET **Zdráhal Jiří**
chemik-kalcinace40 LET **Mičola Josef**
směnový mistr VH

va. Přednášejícími budou: Ing. Mikulík, Ing. Navrátil, Ing. Mollin, Ing. Kořínková, p. Kolář, p. Kopecký, p. Bednařík, p. Tomeček, Mgr. Zavadilová a PhDr. Pazdera. Doufáme, že tato školení budou pro vedoucí zaměstnance přínosem a že si z Hostýnských vrchů udnesou důležité poznatky pro svou další práci.

Jaroslav Pazdera

V Precheze na brigádě

Léto je pro studenty nejen časem prázdnin a lenošení, ale také možností přivydělat si nějakou tu kačku na přilepšenou. Nám se v létě v Precheze zase hodí v létě každá pomocná ruka, a tak to jde skvěle dohromady.

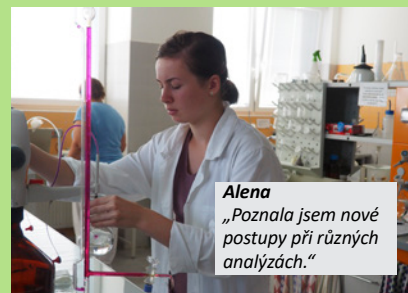
Prázdninové studentské brigády jsou letos již v plném proudu, tak jsme se mohli brigádníků zeptat, jak se jim práce líbí. Lukáš a Pavel pracují ve skladě titanové běloby. Oba tu byli na brigádě již dříve, takže práce v expedici pro ně není novinkou. A co se naučili nového? Pavel: „Pomáhám s nakládáním kontejnerů a s úklidem skladu. Naučil jsem se třeba plombovat kontejnery.“ Lukáš: „Pracuji na expedici titanové běloby, kde připravuji palety. Naučil jsem se pravidelně vstávat v pět hodin ráno.“

Marek pomáhá na hospodářské správě a pro brigádu v Precheze se rozhodl, aby získal nové zkušenosti a vydělal si nějaké peníze. I Marek je tu podruhé. Pomáhá při různých pomocných pracích, nakládá materiál, demoliční sutě, trávu, větve, zkrátka vše, co souvisí s údržbou areálu. Marek: „Zaujala mě

velikost areálu a rozmanitost pracovního prostředí.“

Posilu máme i v laboratořích mezioperační kontroly. Studentka chemie Alena se zároveň seznamuje s prostředím chemické továrny, kde možná za pár let bude chtít pracovat. Alena: „Chtěla jsem si vyzkoušet, co obnáší provoz laboratoře a také nabrat nějaké zkušenosti mimo školu. Jsem v kontrolní laboratoři a dělám různé testy vzorků z výroby. Naučila jsem se pracovat se speciálními přístroji, poznala jsem nové postupy při různých analýzách.“ I Alenu zaujala velikost areálu Prechezy a výrobní haly. Překvapením pro ni byla potrubní pošta.

V závodní kuchyni pracuje Natálie: „Jsem tu poprvé. Babička se zmínila, že je tu volné místo na brigádu, tak jsem tady nastoupila.“ Natálka balí přístroje, obsluhuje myčku nádobí a pomáhá

při další práci v kuchyni. Nejvíce na ni zapůsobila ochota a vstřícnost pracovníků jídelny.

Brigády jsou pro mladé skvělou příležitostí, jak se naučit nové věci, poznat nové prostředí a nové lidi a zpestřit si

prázdniny. Pro nás jsou zase vítanou pomocí v době dovolených. Poděkování patří také přiděleným pracovníkům za skvělou organizaci a přátelský přístup k brigádníkům.

Alena Okáčová

Školení vedoucích zaměstnanců

Požadavky na znalosti a dovednosti člověka v moderní společnosti se neustále mění a k tomu, aby mohl fungovat jako pracovní síla, byl zaměstnatelný, musí své znalosti a dovednosti neustále prohlubovat a rozšiřovat. Vzdělávání a formování pracovních schopností se stává celoživotním procesem.

Vzdělávání dospělých představuje významnou složku celoživotního vzdělávání. Další profesní vzdělávání (normativní školení), jak sám pojem napovídá, souvisí s povoláním a požadavky na výkon člověka. Jeho cílem je udržovat soulad mezi nároky na výkon určité profese a kvalifikací jedince. Každý zaměstnavatel odpovídá za bez-

pečnost svých zaměstnanců. Navíc mu zákon udává povinnost zajistit pravidelné proškolení všech zaměstnanců v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i požární ochrany. Kromě základního vstupního školení je nutné provádět i periodická školení. Periodické školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární

ochrany pro vedoucí zaměstnance se provádí jednou za 36 měsíců. Proč je nutné školení BOZP opakovat? Je to z důvodu, že každý zaměstnanec může v pracovním stereotypu něco opomenout a jak se říká „opakování je matka moudrosti“, obzvláště, když jde o zdraví a bezpečí zaměstnanců. Dalším důvodem jsou neustálé změny v legislativě, které bezpečnost a ochranu zdraví při práci a požární ochranu nějakým způsobem mění, či upravují. Zaměstnavatel je povinen s těmito změnami dle zákona č. 262/2006 Sb. v platném znění své zaměstnance pravidelně seznamovat.

V termínech 2.–3., 4.–5., 9.–10., 11.–12. a 23.–24. listopadu 2021 by se mělo uskutečnit školení našich vedoucích zaměstnanců v centru Hostýnských vrchů v areálu Na Trojáku. Doufáme, že epidemiologická situace v České republice bude natolik dobrá, že nám umožní provést toto plánované školení v požadovaném rozsahu a formě. Zaměstnanci by měli být v průběhu školení seznámeni nejen s tématy, jako je bezpečnost a ochrana zdraví při práci, s hygienou práce, s požární ochranou, ale i s oblastí životního prostředí, řízení jakosti a „nahlídnout“ i do oblasti prá-

Aktuality z ochrany životního prostředí, řízení kvality a bezpečnosti práce: červen a červenec 2021

Dne 7. června 2021 proběhla v akciové společnosti kontrola Krajské hygienické stanice.

Kontrola byla zaměřena na plnění povinností zaměstnavatele, které byly stanoveny několika mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví ČR, vydanými v jarních měsících 2021, k epidemii SARS CoV-2. Zejména se to týkalo povinnosti provádět periodicky antigenní testy nebo nutnosti vybavit zaměstnance stanovenými prostředky ochrany dýchacích cest. Kontrola byla seznámena s aplikovaným způsobem antigenního testování a byla jí předlo-

žena evidence testování, jakož i doklady o poskytování respirátorů. Současně bylo ověřeno vybavení dezinfekčními prostředky a provádění dezinfekce společných prostor. Kontrola závěrem konstatovala, že nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Dne 22. června 2021 provedl Výzkumný ústav pozemních staveb – Certifikační společnost průběžný dozor a posouzení a hodnocení řízení výroby stano-

vených stavebních výrobků FEPREN a PRETIOX.

Závěrem posouzení bylo konstatování shody systému řízení výroby stanovených stavebních výrobků FEPREN a PRETIOX s požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 305/2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh (CPR) a těmto výrobkům byl udělen evropský certifikát shody č. 1516-CPR-21-0213.

Dne 22. července 2021 provedl Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský – Odbor zemědělských vstupů neohlášenou kontrolu provozu Titanová běloba, registrovaného jako výrobce doplňkové látky PRETIOX.

Předmětem kontroly byly procesy výroby a distribuce, analýzy nebezpečí, hlášení incidentů, sledovatelnosti a stahování výrobku z trhu a též i komerční certifikace FSSC 22000. Kontrolou ne-

Rozhovor

Alena Kužílková
– vedoucí Controllingu

Čím vším jsi byla, než jsi teď?

Pro Prechezu pracuji již od roku 1997. Zkušenosti jsem získala převážně v účtárně, kde náplň práce byla různorodá a já jsem v rámci účtárny vystřídal různé pozice. V roce 2011 následovala nabídka do oddělení controllingu, která mě zaujala a já jsem ji přijala.

Jaká je náplň práce oddělení Controllingu?

Základem práce jsou pravidelné měsíční rozbor a analýzy skutečnosti v porovnání s plánem, s očekávanou skutečností či se skutečností loňského roku v oblasti nákladů a výkonů ve všech oblastech činnosti Prechezy. Druhou stěžejní oblastí je sestavování plánu jak ročního, tak měsíčního operativního plánu a očekávání do konce roku. Další činnost je opravdu pestrá: sestavujeme kalkulace, připravujeme podklady pro porady vedení, zpracováváme propočty návratnosti investic, zpracováváme podklady k inventurám, statistické výkazy atd.

Foto: archiv PRECHEZA

Co obnáší funkce vedoucí Controllingu?

Mým cílem je zajistit fungování controllingu jako oddělení a udržovat dobrou spolupráci s ostatními provoz. Abychom těmto „rozborům“ usnadnili rozhodování nejen top managementu ale i ostatním úsekům.

Prozradíš nám něco ze svého soukromí?

Mám spoustu koníčků, ale s tím časem na ně je to horší. Hodně času jsem věnovala svým dvěma dětem a jejich sportu. Ráda cestuji a objevuji nové kultury. Ze sportu se věnuji v zimě lyžování a v létě plavání a jízdě na kole a celoročně józe. Mám ráda tvůrčí činnosti, které můžu realizovat na zahradě a kolem domu.

Dana Lehnertová

S foťákem u pasu

Na číhané

Při focení sportu a svateb jsem neustále v jednom kole, a tak jako každý člověk občas potřebuji i oddych a nějaké klidnější aktivity. Zvykla jsem si chodit odpočívat do přírody a úplně nejraději chodím do lesa.

Z neznámého prostředí se časem stalo místo, kde znám všechny cesty, každý strom, posed i pařez. Nemohla jsem si nevšimnout také zvěře, kterou téměř vždy v těch samých místech potkávám, a tak myšlenka pokusu o nafocení vysoké zvěře na sebe nenechala dlouho čekat. V začátcích jsem se snažila chodit po lese a na zvěř náhodně narazit, než mi po několika desítkách neúspěšných obchůzek došlo, že tudy cesta nevede.

Jak na to?

V prvé řadě je dobré mít zmapovaný terén a vědět, kudy a v jaké denní době zvěř prochází, nebo se v dané oblasti nachází. Určitě je na místě zvolit co nejméně nápadný oděv, úplně nejlepší je oblečení splývavé barvy lesa. Dalším neméně důležitým prvkem zvyšující možnost úspěchu a pořízení kvalitních snímků je volba dobrého úkrytu. Skvěle poslouží keře, nízké porosty, velké kameny, nebo jakákoli hrouda hlíny, za kterou se dá schovat. Je nutné myslet taky na aktuální směr větru, aby nás právě vítr zvěři neprozradil a náš pach ji nevyplašil. Co se týče fototechniky, je více než vhodný teleobjektiv. Já nedám dopustit na objektiv s ohniskovou

Foto: Hana Řezníčková

vzdáleností 70–200 mm. Světelnost nemusí být nutně vysoká, ale pokud je pod mrakem, tak v hlubokém lese může být dost šero a nízké clonové číslo se bude hodit. Momentálně už zbývá jen nastavit foťák na bezhlukné fotografování, aby zvěř nevyplašil zvuk spuštění uzávěrky a obrnit se velkou dávkou trpělivosti. Začíná totiž fáze číhání, která může trvat i několik hodin, a to bez předem zaručeného úspěchu. A právě při tomto tichém

čekání v lesním prostředí přichází žádaný relax, oddych pro tělo a prostor pro třídění myšlenek.

Rada na závěr:

Pokud nemáte čas na celý, výše popsaný proces, a přece jen byste si chtěli focení zvěře vyzkoušet, nebo se prostě jen pokochat nádhernými tvory lesa, tak můžete navštívit jednu z mnoha obor v České republice, kde nejsou zvířata tolik plachá.

Hana Řezníčková

bylo zjištěno žádné porušení kontrolních požadavků, stanovených mimo jiné Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat.

V průběhu června a července 2021 pracovní skupina pro systém správné výrobní praxe kosmetických přípravků doplňovala systém managementu PRECHEZA a.s. o základní koncepty plánování validací procesů a zaříze-

ní (Validation Master Plan), manuál systému GMP (Site Master File) a připravovala systém na následný audit plánovaný na září t.r.

V průběhu července 2021 připravovali zaměstnanci ŘJ systém managementu k etickému auditu SMETA, který provede certifikační společnost Bureau Veritas ve dnech 17. až 19. srpna.

Jednání Rady jakosti dne 13. 07. 2021 se kromě jiného zabývalo problematikou

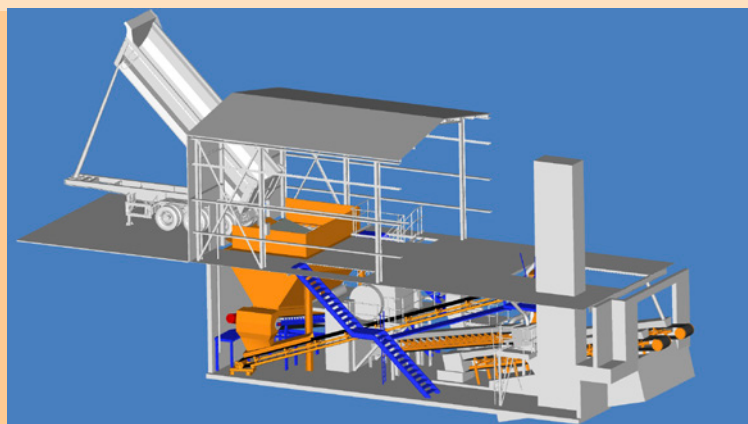
aktuální kvality produkce pigmentů, kyselin a sádrovců, řešením zákaznických stížností a reklamací a operativními opatřeními ke zlepšování systému managementu a kvality produkce a.s. Na základě monitoringu hlavních úkolů a.s. a cílů systému managementu kvality na rok 2021 Rada jakosti konstatovala jejich průběžné plnění.

Pavel Mikulík

Představení sousedů

Cemel servis

Cemel servis, s.r.o., je česká inženýrsko-dodavatelská společnost založená v roce 2017 v Přerově. Hlavními pracovními oblastmi jsou projekční činnosti včetně dodávek na klíč i s uváděním technologických staveb do provozu, výroba a montáž rozvaděčů, programování softwarů a vytváření dokumentací (elektro, technologické, strojní) v různých projekčních nástrojích (ePLAN, AutoCad, COMOS).

Ilustrace: Cemel servis, s.r.o.

Zaměstnanci společnosti jsou techničtí inženýři se zkušenostmi s uváděním do provozu jak v ČR, tak v zahraničí. Dlouholeté zkušenosti mají i v oblastech projekce strojní i elektro. Kvalifikace zaměstnanců je neustále zvyšována probíhajícími školeními pro udržení tempa s rychle postupujícím pokrokem v oblasti projekce a Industry 4.0. Z hlediska technologického dominují především dvě oblasti: doprava a expedice sypkých hmot a skladování, doprava, dávkování tuhých alternativních paliv (TAP).

Cemel servis disponuje softwarovým vybavením programu AutoCad pro vytváření strojních výkresů a elektroschémát, AutoCad Inventor, AutoCAD 3D Inventor Professional, Autodesk ReCap, Navisworks, Plant 3D, Register 360 pro vytváření 3D modelů technologických staveb, ePLAN pro vytváření elektroprojektů a databázovým softwarem COMOS firmy Siemens pro správu dokumentace koncových zákazníků, vytváření technologických výkresů, vytváření elektroschémát a propojení s 3D modely a jinými programy, RS Toolkit, STEP, TIA portal, Ecocpit pro tvorbu uživatelských SW. Společnost vlastní také zařízení pro skenování technologických staveb a softwarové vybavení pro převedení skenů do virtuálního prostředí. Tyto skeny jsou předávány jak koncovým zákazníkům jako virtualizace jejich provozů, tak jako podklad pro projektování.

Společnost projektuje a dodává technologické stavby nejen pro český trh, ale působí také na zahraničních trzích, ať již jako hlavní zhotovitel, nebo jako subdodavatel zhotovitele (Polsko, Německo, Rumunsko, Rusko, Brazílie, Velká Británie, Thajsko, Irák (Kurdistán), Rakousko, Mexiko).

Hlavními průmyslovými obory, ve kterých se Cemel servis pohybuje, jsou chemický, cementářský, plynářský. Pro jednotlivé obory jsou hlavními zákazníky:

Precheza a.s. – chemický průmysl

Cement Hranice, a.s., Cemmac, a.s., Hornie Srnie (Slovensko), Carmeause Mokrá, Vápenka Vitošov, CEMIX výrobní závod Kotouč Štramberk – cementářský průmysl

RWE gas storage CZ, s.r.o. – plynárenství

Jako subdodavatel často působí pro významné zákazníky: Emerson, Beumer group a ABB

Velkou pozornost věnuje společnost i vlastnímu vývoji, a to jak v oblasti nových pracovních postupů a metod, tak i v oblasti vývoje nových strojů a zařízení. V oblasti pracovních postupů je to především snaha o odstranění 2D dokumentaci v celém rozsahu projekční činnosti až po předání výrobní dokumentace výrobním dílnám. Flexibilní přístup také umožňuje využití 3D tisku na vlastní 3D tiskárně. Typizované díly a výrobky jsou nahrazeny pro daný účel optimálně konstruovanými díly (návrhy a držáky čidel a přístrojů, ventilátory apod.) V oblasti vývoje nových zařízení se společnost zaměřuje především na výrobky s vysokou užitnou hodnotou, které vyplňují bílá místa na trhu. Jde především o systém analýzy plynů za rotační peci výroby cementu, kterým se firma zařadila mezi čtyři výrobce, kteří se tímto produktem zabývají. Velice úspěšný je automatizovaný systém CUBF, který je adresně určený k řízení regenerace látkových filtrů včetně grafického komunikačního rozhraní pro sledování, nastavení, vyhodnocení a ukládání základních parametrů systému. Systém umožňuje automatickou kontrolu funkce jednotlivých ventilů a následně výraznou úsporu velmi drahého průmyslového média – tlakového vzduchu. Unikátními systémy jsou dávkovací podavač lepidel a těžce dopravitelných práškových materiálů (jako jsou například bypassové odprašky) a především CEPS, což je prediktivní software, který umožňuje přípravu surovinové moučky pro výrobu cementu na základě údajů standardního laboratorního rentgenu a úspěšně tak nahrazuje řádově dražší on-line analyzátory. SW řídí přímo vážící podavače dávkování komponent surovinové mlýnice.

Michal Švrdlík

Reportáž Blanky a Marka

Voda – základ života ...a výroby

jsme potěšeni pozitivními ohlasy na naše minulé články týkající se kolegů, kteří odchází v tomto roce do důchodu. Ale „letošní důchodci“ ochotní si s námi popovídat došli. Tak co s tím? V minulém roce jsme navštěvovali různá pracoviště Prechezy, a tak jsme se k tomuto tématu vrátili. Protože tak jak plyne čas a přináší sebou důchodový čas, tak stejně tak plyne i voda, která sebou přináší nezbytnou vstupní surovinu pro naše technologie. A tímto oslím můstek bychom se rádi dostali k našemu dnešnímu příspěvku, k vodnímu hospodářství.

Voda, společně se vzduchem tvoří základní podmínky pro existenci života na Zemi a také pro naši výrobu. Vždyť denně do Prechezy přitéká několik tisíc kubíků vody z Bečvy a díky tomu jsme jedním z největších odběratelů vody na Bečvě. Z tohoto množství se pak část vrací zpět. Provoz Vodního hospodářství musí odebranou vodu z Bečvy upravit tak, abychom ji dokázali využít v technologii a současně zpracovat využití technologické vody tak, aby je bylo možné bezpečně vrátit do Bečvy. To má na starosti 55 zaměstnanců provozu Vodní hospodářství, jehož vedoucím je Ing. Rostislav Pechál. Vodní hospodářství je v Precheze samostatným výrobním provozem díky rozsahu zpracování vstupních vod, ale také proto, že se ze zpracovaných technologických vod vyrábí sádrovce.

Existují dva vstupy vody do Prechezy. Prvním vstupem je surová voda z Bečvy, která se dále upravuje podle požadavků technologie. Druhým je pitná voda, kterou nám dodává společnost Vodovody a Kanalizace Přerov a Precheza tuto vodu dále poskytuje dalším firmám v areálu. Proto je Precheza vedena jako dodavatel pitné vody pro veřejnou spotřebu.

V Precheze existuje několik typů chemických kanalizací – silně kyselá nadzemní, silně kyselá podzemní a slabě kyselá. Obě silně kyselé kanalizace jsou v rámci ČR naprosto unikátní. Dříve byla pro silně kyselou podzemní kanalizaci používána jako stavební materiál chemická kamenina, nyní je používán polypropylen. Již brzy se začne budovat nová podzemní silně kyselá kanalizace, vyrobená čistě z polypropylenu, ved-

le výrobní haly titanové běloby. Víte, k čemu jsou takové ty silné asi 2 m vysoké komínky podél komunikací? Jedná se o odvětrání silně kyselé kanalizace. A co se děje s vodou z provozů? Většina je kyselého charakteru a jejich zneutrolováním získáváme vstupní surovinu pro náš další výrobek – průmyslový sádrovec. Vyrábíme dva druhy sádrovce – bílý Pregips, a hnědý Prestab. Pregips se používá zejména v cementářském průmyslu jako regulátor tuhnutí a Prestab jako doplňkový materiál při rekultivaci povrchových dolů a jam po těžbě nerostů. Celá námi provozovaná technologie zpracování odpadních vod, a na ni navazující výroba průmyslových sádrovců zajišťuje, že voda, která se vrací zpět do Bečvy, vyhovuje legislativním požadavkům. V často je námi zpět vypouštěná voda do řeky Bečvy díky používání moderních technologií pro zpracování vody daleko čistší než voda načerpaná z řeky.

„Složení vypouštěných vod je pravidelně přísně monitorováno jednak našimi laboratořemi, ale také kontrolními úřady. Kontroly jsou pravidelně prováděny i u podzemních vod. Každé dva měsíce probíhá nezávislá kontrola podzemních vod v areálu Prechezy hydrogeologem, která má za cíl zejména odhalit možná poškození kanalizace a případný průsak odpadních vod do okolí,“ prozradil nám Ing. Pechál. Podzemní vody jsou kontrolovány také pod prostorem, kde je uložen sádrovec Prestab.

Velkou otázkou je i zachytávání dešťové vody. Tato voda je na provozech sváděna do stoky P a do retenčních nádrží o objemu cca 3 000 m³ a dále se používá v technologii. V současnosti se

Foto: archiv PRECHEZA

hledají další možnosti využití dešťových vod v Precheze.

Zajímala nás rovněž voda přitékající do Prechezy. Zejména to, jak je řešena situace, kdy dojde ke každoroční týdenní srážce na jezu Přerov. To pak převezme hlavní roli bývalý mlýnský náhon Strhanec. Věděli jste, že tento náhon byl vybudován už v roce 1474 díky Vilému z Pernštejna? Jeho délka činí cca 12,5 km k Sokolovně, resp. cca 14 km až k Precheze, a původně sloužil jako zdroj vody pro několik mlýnů. O Strhanec se staraly spolky mlynářů. V roce 1951 došlo ke zrušení těchto spolků a až do počátku 90. let minulého století se o jeho stav starali ti, kteří vodu z něj využívali. Po revoluci se Strhanec dostal do správy Povodí Moravy, s.p. Zajištění čistění Strhance, který je pro nás v době srážek Bečvy klíčový, je nicméně problematické. Při letošní srážce jezu na Bečvě bude opraven přírodní betonový tunel z řeky Bečvy. Ale o tom detailněji někdy příště. Mnohým z vás se při vyslovení spojení „vodní hospodářství“ vybaví populární fotbalové turnaje. V roce 2019 se uskutčnil již 40. ročník. Poslední dva roky se kvůli pandemii covidu turnaj nekonal. Snad se podaří v příštím roce na tuto tradici navázat.

Děkujeme Ing. Pechálovi za velmi zajímavý a poučný rozhovor, při kterém

jsme se i my dozvěděli mnoho nového. Vážme si vody, kterou v Precheze používáme a přejme si, aby nám i nadále dobře sloužila díky péči zaměstnanců provozu Vodního hospodářství. A na závěr jsme si pro vás opět připravili malý kvíz. Zvládnete určit jména vybraných ryb, které žijí v Bečvě?

Blanka Pinková a Marek Ostrčil

Spoj obrázek ryby s jejím názvem		
1		a) Kapr obecný
2		b) Parma obecná
3		c) Štika obecná
4		d) Hrouzek Kesslerův
5		e) Lín obecný

Řešení: 1b, 2c, 3a, 4e, 5d

Z výletu

„Skotsko“ 2021 na kolech aneb Kokořínsko 2021

Tak jako snad vše, ovlivnila pandemie i cestování do zahraničí. Na červen 2020 byla delší dobu naplánována akce Skotsko na kolech, projetí této krásné země na okraji Evropy na sedle bicyklu, ale loňská pandemická opatření nedovolila akci uskutečnit. Proto bylo rozhodnuto o přeložení akce na červen 2021. Bohužel situace se v tomto směru nezlepšila, možná spíše naopak, a proto byla letos akce zrušena.

Abychom prověřili naše bicykly, prožili nové zážitky a našli náplast za zrušenou akci Skotsko 2021, padla volba na kraj český, kraj Kokořínska, Máchův kraj, kde byl předpoklad provedení akce přeci jenom reálnější. Plán akce byl cyklo-turistický. Převažovala cyklistika doplněná pěší turistikou, abychom také odlehčili spodní části těla a zároveň se podívali na místa na kole hůře dostupná.

Začátkem června se v Kojetíně a Přerově sešla skupina 24 cykloaždčů, která naskládala svoje stroje a bagáž do autobusu. Za dobrého počasí jsme vyrazili ku Praze. Celá akce začala příznacně – výstupem na horu Říp, tak trochu symbol vlastenectví a národní hrdosti. Horu spojenou s mnoha legendami, horu Praotce Čecha, na kterou vystoupil a shlédnul okolní krajinu, a na kterou by měl alespoň jedenkrát za život vystoupat snad každý Čech. Již cestou padla otázka: „Kdo z vás byl na Řípu?“

Přihlásilo se 4–5 rukou, což z počtu účastníků nebylo mnoho. Po zdolání tohoto spíše symbolického nežli náročného, kopce jsme zakotvili v motelu Sv. Kryštof v Tupadlech u silnice z Mělníka do České Lípy. Pandemická situace bohužel postihla i motel. Před naším příjezdem odešel nejen provozní motelu, ale i kuchář..., tudíž jsme byli bez večeře. Nicméně jsme si museli s touto situací každý den poradit, stravování se řešilo někde cestou při návratu nebo v motelu z vlastních zásob.

Kokořínsko je oblast severně od Mělníka a je ohraničena Mělníkem na jihu, Českou Lípou na severu a Ralskem na severovýchodě. Na tomto území byla vyhlášena CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, čímž se tato oblast hrdě hlásí k odkazu našeho známého spisovatele. Kokořínsko je krajem lesů smíšených, listnatých a především borových, neboť pro celou oblast je typický pískovec a jak známo

borovice rostou rády na písku. Kopce, terénní brázdy a údolí, pískovcové skalní útvary, písčité cesty a borové lesy jsou typické pro tuto oblast. Plánování cyklistických tras mimo zpevněné cesty není jednoduché, o čemž jsme se přesvědčili velmi rychle. Když se mé krosové kolo hned první cyklo etapu beznadějně zafízlo do hlubokého písku na cestě lesem v oblasti Mácháče, tak jsem se raději držel reálnějších cílů a zpevněných cest. Cesty v hlubokém suchém písku jak na Sahaře nejsou opravdu vhodné pro naše krosová kola.

Kokořínsko je historickým krajem hradů a zřícenin. Za všechny vzpomeňme především Kokořín a Housku, které byly k vidění při natáčení mnoha pohádek a filmů. Bezděz, který byl vystavěn na vrcholu kopce nedaleko Doks a Máchova jezera, představuje dominantu tohoto kraje viditelnou široko daleko. Za zmínku stojí též zřícenina hradu

Foto: Jiří Lukeš

Ralsko, tyčící se nad oblastí Ralsko – Mimoň, která byla ještě donedávna využívána vojsky našeho bývalého východního spojence. Naštěstí tyto časy jsou za námi a po uvolnění celého prostoru nám alespoň zbyly solidní cesty na projetí bývalým vojenským prostorem. Akce se velmi vydařila, přálo nám počasí, a především také všichni účast-

níci přestáli akci bez zranění a komplikací. Největší díky patří našemu vedoucímu akce Lubošovi, který akci pod záštitou KČT a našeho turistického oddílu VHT TJ Spartak Přerov zorganizoval. Tak snad akci „Skotsko 2022“ zdar! A nezbývá než doufat, že to tentokrát vyjde.

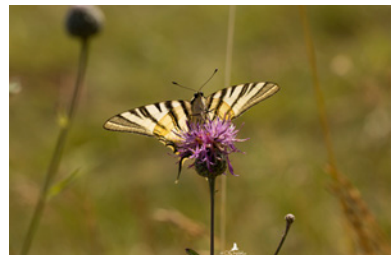
Jiří Lukeš

Okno do přírody

Zahrady pod Hájem

Národní přírodní rezervace Zahrady pod Hájem patří k pěti rezervacím v CHKO Bílé Karpaty. Celé toto velkoplošné chráněné území bylo po mnoho staletí šetrně kultivováno člověkem, a přesto (nebo možná právě proto) se zde dochovaly mimořádně cenné a unikátní přírodní hodnoty. Zejména rozsáhlá historická odlesnění zapříčinila zrod tisíců hektarů jedinečných květnatých luk, které jsou typické pro celou tuto oblast.

Z přírodovědného hlediska jsou květnaté karpatské louky pozoruhodné především nejbohatším výskytem orchidejí ve střední Evropě a celkovou rozmanitostí rostlinných společenstev s vysokým zastoupením kriticky ohrožených druhů. Pestrými loukami prostupují solitérní stromy, prastaré ovocné sady, úrodná polička a malé zahrádky drobných zemědělců i drobné lesíky nebo původní „pralessy“. Bílé Karpaty jsou příkladnou ukázkou harmonického soužití člověka s přírodou. Bílé Karpaty tvoří pět mikroregionů. Oblast Moravské Kopanice vznikla v 17. století a typická je pro ni velmi členitá krajina s rozptýlenými usedlostmi v obtížně přístupném terénu, kde bylo možné půdu obdělávat pouze kopáním motykou, což jí dalo příznačný název. V dřívě chudém mikroregionu Luhačovické zálesí, nyní zvaném „léčivé srdce Moravy“, se nachází oblíbené lázně. V Dolňácku najdeme největší, nejstarší a zároveň nejmohutnější ovocný strom v ČR – Adamcovu oskeruš. NPR Zahrady pod Hájem se nachází v mikroregionu Hornácko a najdeme zde ty nejpřísněji chráněné orchidejové louky. Symbolem oblasti je květ orchideje střešníku pantoflíčku, což poukazuje

na zdejší bohatství vstavačovitých rostlin. Orchidejím mírného pásu obecně velmi škodí destrukce či znehodnocení stanovišť, kde se vyskytují. Aby se zabránilo zaplevelení agresivními travinami či dřevinami, musí být louky pravidelně ručně koseny. Do této práce se může dobrovolně kdokoli z veřejnosti přihlásit a svým přičiněním pomoci tyto nádherné květiny zachovat pro potěšení oka budoucím generacím. Orchideje zkrátka nejsou schopné konkurenčním tlakům okolních plevelů odolat. Samozřejmě se jim stává osudným i jejich krása a atraktivita. Přestože je to přísně zakázáno, jsou rostliny sbírány do herbářů a kytic nebo vykopávány a přesazovány do zahrad v bláhové iluzi, že sběrateli budou dělat parádu, kde si usmyslí. Vstavačovitě žijí ve zvláštním druhu symbiózy s podhoubím některých druhů hub (tzv. mykorhiza) a přesazení a tím pádem porušení tohoto citlivého spojení, znamená jejich úhyn. Zjednodušeně řečeno, houba zásobuje rostlinu fosforem, dusíkem a vodou, a rostlina může zase houbě později poskytnout uhlík. Oba navíc produkují látky podporující růst toho druhého. Všem našim vstavačovitým škodí také pesticidy a jedovaté imise, které poškozují houbovou složku mykorhizy. Například kriticky ohrožený druh rudohlávek jehlančovitý má svoji životní pout' obtížnou i v ideálních podmínkách. Tato orchidej se rozšiřuje výhradně semeny a její vývoj může trvat až deset let. Po vyklíčení vzniká útvar, který dozrává až třetím rokem v hlízu a objevuje se první vegetační pupen.

V pátém roce vyroste nad povrch půdy první lístek a nejdříve sedmým rokem je rostlina schopna vykvést, přestává být závislá na houbovém podloží a výživu začíná čerpat svými kořeny přímo z půdy. Pokud se jí ale během léta nepodaří nashromáždit dostatek živin, příští rok nevykvetne. Zajímavé je i to, že květy neobsahují žádný nektar a lákají opylovače pouze svým vzhledem. Druhově bohaté květnaté louky se také prolínají s hájky, křovinami, drobnými lesíky a s obhospodařovanými ovocnými sady. Rezervace Zahrady pod Hájem je jednou z mála oblastí ČR, kde se po našich předcích dochovalo mnoho zajímavých místních odrůd ovocných dřevin – především slivoní a hrušní. Pro jejich záchranu byla v roce 1991 založena v centrální části NPR genofondová plocha, kde se všechny objevené odrůdy jabloní, hrušní, třešní a slivoní pěstují ve stovkách kusů. V menší míře najdeme i oskeruše, mišpule, dřín a jedlý kaštan.

Některá polička, kde nedocházelo k používání pesticidů, jsou domovem i mnoha druhů plevelných rostlin, které v Česku již téměř vymizely. Patří k nim například rozrazil matný nebo hrachor pačočkový.

Asi nepřekvapí, že NPR Zahrady pod Hájem je také významnou mykologickou lokalitou. Dosud bylo na území rezervace zaznamenáno přes sto druhů makroskopických hub – vzácných, chráněných i běžných.

A co se týče fauny – louky, sady a lesíky představují významné biotopy, které hostí nepřehledné množství teplomil-

Foto: Olga Havlíčková

ných druhů bezobratlých, a to především hmyzu. Z brouků stojí za zmínku vzácní dřepčící, štitonoši, nosatci a nosatčící, z motýlů otakárci, modrásci, perleťovci, okáči, dále různé kobyly a sarančata, 14 druhů mravenců a přes 50 druhů pavouků. Byl zde studován i výskyt měkkýšů, ale protože se jedná

víceméně o luční rezervaci, je většina území na měkkýše extrémně chudá – napočítáno bylo pouhých 29 druhů. Ze zajímavých druhů obratlovců můžeme narazit na velmi vzácnou kuňku žlutobřichou, slepýše křehkého, tuhyka obecného či bramborníčka černohlavého.

Kateřina Stojanová

Sportujeme

AOSky v době koronavirové – okurková sezóna?

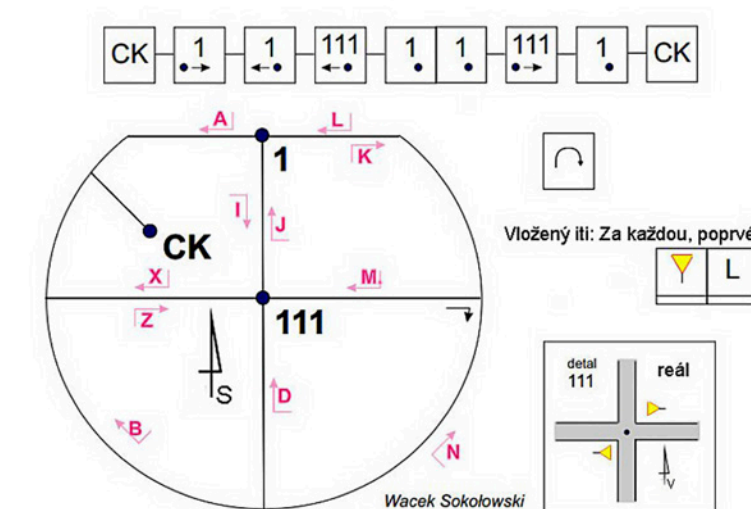
Rozhodně ne! Přestože restrikce v souvislosti s covid opatřeními zamezily de facto v celém prvním pololetí 2021 konání „benzinovek“ = standardních automobilových orientačních soutěží (ÁOeSek), nedá se říct, že by se žádné soutěže nekonal. To spíše naopak! Ptáte se, jak to je možné? Ano – internet... V podstatě po celou dobu omezení se s docela velkou intenzitou (prakticky vždy v úterý, ve čtvrtek a v sobotu) konaly tzv. iAOS, neboli internetovky. Vzniklo několik desítek soutěží s různou obtížností (podle obtížnosti byl vždy nastaven i čas na řešení – před jeho uplynutím bylo zapotřebí vložit jízdní výkaz) a různým stupněm propracovanosti zadání.

Jak se takové internetové soutěže liší od reálných? Rozdíl je hned několik. Při reálné soutěži řeší každý člen posádky (řidič – navigátor) svou část úkolu, řidič se s navigátorem musí domluvat kudy povede trať dále a jaké úkoly jsou právě řešeny, řidič přitom tak nějak mimochodem ještě i řídí vozidlo v normálním silničním provozu. Při internetové soutěži je jiné vlastně všechno – itinerář obsahuje mapové i reálné údaje, například dopravní značení či symboly samoobslužných průjezdních kontrol – při normálních soutěžích je vidíme z oken auta... Tak nějak automaticky je pak většinou mapový podklad totožný s reálnou situací, což poněkud omezuje škálu možných fint a chytáků – pořád jich ale zbývá dost a dost. Na druhé straně řešitel má k dispozici před sebou všechny údaje

zadání najednou, vyhodnocuje jak řidičskou, tak i navigátorskou část úlohy. Mohlo by se tedy zdát, že musí všechno vyhodnotit správně a mít průjezd čistý, bez trestných bodů. Jenže ne. Při tomto „stolovém“ způsobu soutěžení se totiž například nejednou stalo, že dopředná znalost reálné situace zavedla řešitele přímo na scestí (při benzinové soutěži, dokud na křižovatku nedojedu, tak prostě nevím, jestli tam je stopka, dejka nebo jestli nepřijíždím náhodou po hlavní cestě, nevím, jestli ulice, do které mě posílá navigátor, není náhodnou jednosměrná, rozkopaná, zbarikádovaná či jinak zneprůjezdněná...). Samozřejmě že šlo o chybné vyhodnocení situace, resp. o předjímání řešení, ale postupem času i toto specifikum „papírových“ soutěží využívali autoři pro možné chytáky! Obecná pravidla daná

řády AOS ale ctíli úplně všichni, takže během série covidových itinerářů principy jak jednodušších, tak i složitějších zadání mohl procvičit, ne-li pochopit, snad úplně každý.

Je zapotřebí také zmínit, že pro každou soutěž byl určen hlavní rozhodčí, který byl vždy autorovým prvním a nejdřívejším kritikem; „vad a nedodělků“ tak bylo v celé sérii minimum. Doba covidová navíc posloužila pro křest ohněm a beta testování vyhodnocovacího softwaru soutěží AOS v rámci dlouhodobě vyvíjené webové aplikace, za což patří administrátorovi a všem jeho spolupracovníkům velký dík! Vzhledem k tomu, že vše fungovalo prakticky od začátku tak, jak mělo, je aplikace uvolněna pro využití při reálných soutěžích! Vyhodnocení etapy na internetu proběhlo vždy okamžitě po vypršení času

stanoveného pro danou „etapu“, takže každý hned mohl vidět, co se mu povedlo a co ne, resp. kolik trestných bodů za své snažení obdržel a jak na tom byli ostatní. Vždy pak následovaly rozsáhlé diskuse, kde se rozebíralo, kdo kde a proč udělal jakou chybu – celkově velmi poučné. Navíc, jak se bezbolestněji poučit z chyb, když ne u někoho cizího, že? Pro ilustraci přikládám jednoduchý itinerář kolegy z Polska (mezi tradiční-

mi účastníky soutěží AOS v Čechách i na Moravě bývají i kolegové právě z Polska či ze Slovenska). Kompletní sadu covidových itinerářů naleznete v příloze zájmu zde: <http://www.aoscz.info/zima2020/index.php>. V některém z příštích čísel popíšeme správný průjezd pro přiložené zadání, abychom konkrétněji ukázali, o čem ÁOeSky vlastně jsou – i když jenom na internetu!

Ludvík Prášil

Střípky z Nadace

Při postižení mozku či dětské mozkové obrně (DMO) je důležitá intenzivní rehabilitace. Ta je bohužel velmi nákladná. Proto jsme už před lety spustili fond Rehabilitace, jehož prostřednictvím přispíváme na zlepšení zdravotního stavu lidí s DMO či jiným získaným postižením mozku.

Tereška

Z našeho fondu Rehabilitace jsme podpořili malou Terešku, která bojuje s dětskou mozkovou obrnou. Tereška má skvělou rodinu, která ji plně podporuje.

Mikulášek

Podpořili jsme i Mikuláška v jeho boji se zdravotním hendikepem. Jeho maminka nám napsala: „Mikulášek se začal zvedat na všechny čtyři, což je něco úžasného, protože zpevní pořádně trup. Máme skvělé vyhlídky. Fyzioterapeuti jsou z něj nadšení, protože vidí tu snahu, kterou neustále dává znát. Díky vám jsme poprvé vyzkoušeli neurorehabilitaci a ne-sktečně nás to nakoplo.“

Letem světem intranetem

Koncernový intranet vám nabízí všechny informace na jednom místě. Ať už hledáte nejnovější zprávy, benefity, kontakty, důležité směrnice či jiné nepostradatelné dokumenty, knihovnu nebo jen kalendář akcí. Tentokrát vám představíme knihovnu.

Knihovna

Možná ani nevíte, kolik firemním novin v našem koncernu vychází. My je máme všechny na jednom místě a přehledně uspořádané. A nejen to. Najdete zde všechna vydání AGROFERT Magazínu včetně toho úplně prvního z roku 2006. V knihovně naleznete i zajímavé publikace, které se vydaly napříč koncernem. Chybět nesmí ani kuchařky plné receptů od Penamu, Kosteckých uzenin nebo speciality z Vodňan. Knihovna vám nabízí možnost filtrování nebo vlastního výběru, toho co vás zajímá. Vše samozřejmě online.

Firemní periodika

AGROFERT Magazín

Nevěřte fámám, hledejte Fakta

FÁMY

FAKTA

V médiích se o AGROFERTu říká ledacos. Jaká jsou fakta? Podívejte se na naše webové stránky Famy&Fakta, které jsou hlavním pilířem naší reaktivní komunikace. Reagujeme na mediální zkratky a nepravdy, které se o nás ve veřejném prostoru objevují.

Byli jsme a budeme odpovědní

Nečekané události letošního roku donutily lidi u nás doma i ve světě zamyslet se nad tím, co je v jejich životě podstatné a co třeba méně. Začali si více uvědomovat, jaké jsou opravdové hodnoty, na koho se mohou spolehnout, nebo naopak, kdo se k nim ve složité době otočí zády. Vytvořili jsme krátkou brožuru, díky které bychom vám rádi ukázali, jaký je AGROFERT dnes. Naleznete ji na www.agrofert.cz v sekci Ke stažení.

Střet zájmů

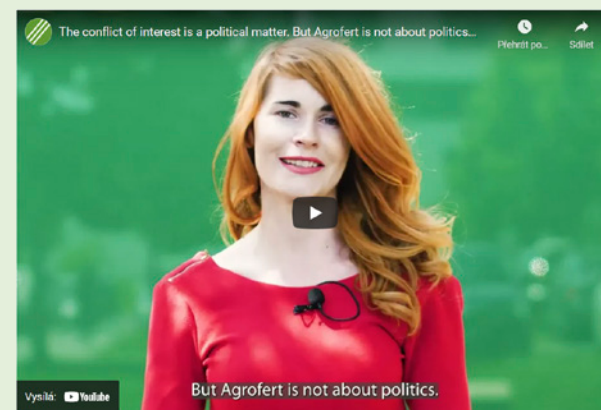
Agrofert oslovil poslance Evropského parlamentu, vymezil se vůči údajnému střetu zájmů. „Vzkaz jsme adresovali primárně europoslancům, ale de facto i širší veřejnosti. Využili jsme pro komunikaci sociální síť Twitter. Považujeme takovou formu komunikace za seriózní a přijatelnou,“ uvedl mluvčí koncernu Karel Hanzelka. Poslali jsme jim argumentační video a také písemné vyjádření, v němž mohou najít naše stanovisko, které k problematice střetu zájmů zaujímáme. Jsme přesvědčeni o tom, střet zájmů je politická otázka. Agrofert ale není politika...

Nevěřte fámám, hledejte fakta.

www.famyfakta.cz

Skenuj a sleduj

Jak to chodí u nás v Agrofertu...

Jsme
AGROFERT

Podívejte se na naši audiovizuální sérii ze života lidí a firem z našeho koncernu. Každý měsíc přidáváme nová videa na náš youtube kanál.

Tentokrát se podíváme, co obnáší práce zootechnika. „Naším zvířatům se věnujeme naplno. Jsme s nimi denně. Několikrát za den kontrolujeme také jejich zdravotní stav. Pokud by kráva měla jakýkoliv problém, jsme připraveni jí okamžitě pomoci,“ říká paní zootechnička Lenka z podniku KLADRUBSKÁ a. s.

Skenuj a sleduj